

3.10. Forældelse

I artikel 10 og 11 i direktivet og i lovforslagets § 10 opstilles to *tidsfrister*, som skadelidte skal overholde for at bevare sit erstatningskrav. Det drejer sig dels om en 3 års frist, der regnes fra skadens indtræden, og dels en 10 års frist, der regnes fra det tidspunkt, da produktet blev bragt i omsætning.

3 års fristen regnes fra det tidspunkt, da skadelidte havde eller burde have fået kendskab til skaden, defekten, og hvem der er producent.

Bortset fra at forældelsesfristen ifølge lov nr. 274 af 22. december 1908 om forældelse er 5 år, svarer reglen i lovforslaget stort set til 1908-lovens forældelsesregler.

10 års fristen regnes fra den dag, da det skadevoldende produkt blev bragt i omsætning, og fristen kan ikke udvides på grund af undskyldelig uvidenhed hos skadelidte om skaden, defekten, eller hvem der er producent. Derimod kan fristen afbrydes ved sagsanlæg mod producenten eller ved producentens anerkendelse af erstatningspligten. Der findes ikke i dansk ret en forældelsesregel, der baserer sig på, hvornår produktet er bragt i omsætning.

3.11. Ansvar på andet grundlag

Efter § 11 bevarer skadelidte adgangen til erstatning på grundlag af culpaansvar i relation til bestemmelserne i § 7, stk. 1, nr. 1-3, og stk. 3, § 8 og § 10, stk. 2.

I det omfang eksisterende lovbestemmelser i en given situation giver skadelidte en bedre retsstilling end den, der følger af direktivet og dermed lovforslaget, sker der endvidere ingen indskrænkning i skadelidtes adgang til erstatning på grundlag af disse regler, jfr. forslaget § 14.

3.12. Ufravigelighed

Direktivets og dermed lovens formål er at beskytte skadelidte, som i denne relation i almindelighed er den svageste part. Dette formål ville ikke kunne opnås, såfremt skadelidte gyldigt kunne fraskrive sig den beskyttelse, som loven sikrer. Det bestemmes derfor i lovforslagets § 13, at ansvar efter loven ikke ved forudgående aftale kan fraskrives eller indskrænkes til skade for skadelidte.

4. Arbejdsskadeforsikring

I det oprindelige lovforslag var der i § 18 medtaget en bestemmelse til ændring af arbejdsskadeforsikringslovens § 55. Ændringsforslaget indebar, at der indførtes adgang til regres mod skadevolder

– typisk producenten – såfremt arbejdsskaden skyldtes en produktskade.

Advokatrådet, Industrirådet og Assurandør-Societetet har peget på, at det ville være uheldigt, hvis den regresadgang, der blev ophævet i forbindelse med gennemførelsen af erstatningsansvarsloven, nu blev genindført for produktskaders vedkommende. Det er i den forbindelse blevet fremhævet, at man ikke finder, at direktivet tvinger Danmark til at genindføre regresadgangen. Forbrugernes interesser er sikret fuldt ud, idet producentens ansvarsgrundlag ikke berøres af arbejdsskadeforsikringsloven. Reglen i denne lov har efter disse organisationers opfattelse således alene indflydelse på udmålingen af den erstatning, som producenten skal betale, hvilket spørgsmål ikke er omfattet af direktivet.

Industrirådet og Assurandør-Societetet har endvidere peget på, at indførelsen af en regresordning vil belaste de implicerede forsikringsordninger med meget betydelige procesudgifter, idet udsigten til at kunne gennemføre et større krav mod producentens ansvarsforsikring efter al sandsynlighed i en række sager vil få arbejdsskadeselskaberne til at satse endog betydelige sagsomkostninger til processer.

Uanset at det kan give anledning til en vis tvivl, om bestemmelsen i arbejdsskadeforsikringslovens § 55 alene kan opfattes som en udmålingsregel, har justitsministeriet på baggrund af de synspunkter, der er fremført, ikke medtaget en bestemmelse om ændring af § 55. Socialministeriet er enig heri.

5. International privatret

Den harmonisering, der følger af direktivet, er ikke fuldstændig. Visse spørgsmål overlades til national lovgivning, ligesom medlemslandene på enkelte punkter kan vælge en af to løsningsmuligheder, jfr. ovenfor under punkt 1.3.

Spørgsmålet om, hvilket lands lov der skal anvendes ved afgørelsen af en given sag om produktansvar, har derfor fortsat betydning.

Når der drejer sig om lovvalg i forbindelse med erstatning uden for kontraktsforhold, har det traditionelt være antaget, at det var skadestedets lov, der fandt anvendelse. I nyere tid har der imidlertid vist sig en tendens til at smidiggøre dette princip, således at andre momenter også kan tillægges betydning. Der kan i denne forbindelse bl.a. anføres skadelidtes bopæl, skadevolders forretningssted, og stedet, hvor den skadevoldende genstand er købt.

Haagerkonferencen udarbejdede i 1972 en konvention om lovvalg ved produktansvar. Denne konvention er endnu kun ratificeret af få lande.